

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра маркетингу, інновацій та регіонального розвитку

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана економічного факультету
Роман ГРЕШКО

“02” Вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА ТА РЕГІОНАЛЬНІ РИНКИ

Обов'язкова

Освітньо-професійна
програма

«Маркетинг»

Спеціальність

075 «Маркетинг»

Галузь знань

07 «Управління та адміністрування»

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Факультет, на якому

Економічний

здійснюється підготовка
фахівців

Мова навчання

Українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Регіональна економіка та регіональні ринки» складена відповідно до вимог освітньої програми «Маркетинг» першого освітнього рівня, спеціальності 075 Маркетинг, галузі знань 07 Управління та адміністрування (затверджена протоколом №12 від 2 вересня 2024 р.).

Розробник:

Кифяк О.В., д.е.н., доцент кафедри маркетингу, інновацій та регіонального розвитку.

Викладач:

Кифяк О.В., д.е.н., доцент кафедри маркетингу, інновацій та регіонального розвитку

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри маркетингу, інновацій та регіонального розвитку

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Завідувач кафедри Буднікевич І. М.

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Голова методичної ради економічного факультету Грешко Р.І.

Актуальність вивчення курсу «Регіональна економіка та регіональні ринки» зумовлена тим, що від фахівців-маркетологів вимагається розуміння теоретичних основ соціально-економічного розвитку регіону та виконання прикладних завдань аналізу функціонування регіонального господарського комплексу та регіональних ринків. Таким чином, дисципліна передбачає вивчення основних категорій, законів і процесів, що відбуваються в економічному житті суспільства, насамперед, в контексті існування і розвитку регіонів, а також формування регіональних ринків товарів і послуг. Матеріали дисципліни висвітлюють методи та інструменти вивчення цих явищ, способи та засоби вирішення економічних проблем і колізій, що виникають в процесі реалізації регіональної економічної політики; значну увагу приділено теоретичним аспектам розвитку та оновлення регіональної економіки, сучасним екологічним проблемам, аналізу господарського комплексу України та її регіонів, дослідженню регіональних ринків.

1. Метою вивчення дисципліни «Регіональна економіка та регіональні ринки» є розкриття суті, основних цілей, завдань та методів розвитку економіки регіонів України, дослідження продуктивних сил регіонів та соціально-економічних процесів, що мають місце на територіях різних таксономічних рівнів, зокрема і рівня національної економіки; надання студентам теоретичних знань та практичних навичок щодо здійснення практичного аналізу регіональних ринків товарів і послуг.

2. Пререквізити. Для досягнення поставленої мети студент повинен мати базові знання з основ економіки, соціально-економічної географії, математики, знати матеріали таких навчальних курсів, як «Вступ до спеціальності», «Актуальні питання історії України», «Технології та новації». У процесі навчання студенти вивчають спеціалізовану літературу, джерела, що сприяють поглибленому розумінню принципів й засад організації господарського комплексу, досліджують кон'юнктуру регіональних ринків, процеси та інноваційні рішення, які мають місце в практиці їх функціонування. **Постреквізити:** «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Маркетинг», «Маркетинг у галузях і сферах діяльності».

3. Результати навчання: Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 075 «Маркетинг» вивчення дисципліни сприяє формуванню таких компетентностей:

<i>Загальні компетентності</i>	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>	СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків. СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

Програмні результати навчання за ОП «Маркетинг»:

P3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.

P4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

P12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

P16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

Навчальна діяльність включає в себе збирання інформації в мережі Інтернет, виконання кейсів та тестів, опитування, участь у дискусіях, виконання практичних завдань, виконання колективних навчальних бізнес-завдань, підготовку презентацій.

3. Опис навчальної дисципліни «Регіональна економіка та регіональні ринки»

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	2023/2024	2	5	150	30	30				90		Екзамен
Заочна	2023/2024	2	5	150	8	8				134		Екзамен

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Σ	у тому числі					Σ	у тому числі				
		лекції	практ	лаб	індив.	с.р.		лекції	практ	лабор	індив.	с.р.
Теми навчальних занять												
Тема 1. Сутність регіональної економіки, її структура та особливості формування	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 2. Економічне районування та територіальна організація господарства	12	2	2			8	10	1	1			8
Тема 3. Природно-ресурсний потенціал України	16	4	4			8	22	1	1			20
Тема 4. Демографічний потенціал України та регіональні ринки праці	12	2	2			8	8	-	-			8
Тема 5. Господарський комплекс України, його структура і трансформація у ринкових умовах	18	4	4			10	22	1	1			20
Тема 6. Організація регіональних ринків і регіональний продукт	18	4	4			10	22	1	1			20
Тема 7. Характеристика регіональних галузевих ринків України	18	4	4			10	22	1	1			20
Тема 8. Міжнародні економічні зв'язки України.	12	2	2			8	8	-	-			8
Тема 9. Проблеми забезпечення сталого розвитку економіки регіонів	18	4	4			10	16	1	1			14
Тема 10. Економічний механізм природокористування та охорони довкілля в розрізі регіонів	16	2	2			12	10	1	1			8
Усього годин	150	30	30			90	150	8	8			134

3.3. Навчальна програма дисципліни «Регіональна економіка та регіональні ринки»

Тема 1

Сутність регіональної економіки, її структура та особливості формування

Визначення поняття «регіональної економіки», «продуктивних сил», «регіональних ринків» в контексті сучасного економічного розвитку. Місія і різноманітні цілі регіональної економіки. Головні напрямки розміщення продуктивних сил і регіональної економіки. Методи і завдання розміщення продуктивних сил України та розвитку регіональної економіки. Сутність, функції й типи сучасного етапу регіонального розвитку.

Тема 2

Економічне районування та територіальна організація господарства

Економічні закони і закономірності розміщення продуктивних сил. Принципи розміщення продуктивних сил. Фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів. Еволюція розміщення продуктивних сил. Фактори сталого розвитку продуктивних сил. Ознаки подібності з факторами розміщення продуктивних сил. Відмінності між факторами сталого розвитку і факторами розміщення продуктивних сил. Особливості поняття та характеристики економічних районів. Сутність процесу економічного районування, а також встановлення взаємозв'язку територіальної організації продуктивних сил та суспільства з процесом економічного районування. Територіально-промисловий комплекс як основа економічного районування.

Тема 3

Природно-ресурсний потенціал України

Сутність природно-ресурсного потенціалу та його структура. Кількісна і якісна оцінка природних ресурсів та природних умов. Характеристика природно-ресурсного потенціалу України та її регіонів. Ресурсозбереження – головний напрям використання природно-ресурсного потенціалу.

Тема 4

Демографічний потенціал України та регіональні ринки праці

Роль населення у розвитку продуктивних сил та територіальній організації господарства. Динаміка чисельності та склад населення, особливості його розміщення. Демографічна ситуація та її регіональні особливості. Трудові ресурси та їх структура. Ринок праці та забезпечення продуктивної зайнятості.

Тема 5

Господарський комплекс України, його структура і трансформація у ринкових умовах

Поняття “Господарський комплекс України”. Структура Господарського

комплексу України та його трансформація. Основні риси подібності Господарського комплексу України. Трансформація господарського комплексу за ринкових умов. Природні умови та ресурси як важливі компоненти будь-якої територіальної соціально-економічної системи. Сутність поняття “природно-ресурсний потенціал”. Складові природно-ресурсного потенціалу. Природно-ресурсний потенціал України. Виробничий та науково-технічний потенціали.

Тема 6

Організація регіональних ринків і регіональний продукт

Визначення поняття “міжгалузеві комплекси”. Суть і класифікація міжгалузевих комплексів. Паливно-енергетичний, металургійний, машинобудівний, хіміко-лісовий, будівельний комплекси. Комплекс галузей легкої промисловості. Агропромисловий комплекс. Рекреаційний комплекс. Особливості нової ролі міжгалузевих комплексів у розвитку економіки України.

Тема 7

Характеристика регіональних галузевих ринків України

Визначення основних особливостей економіки України як єдності регіональних соціально-економічних систем. Регіональні ринки сільськогосподарської продукції. Ринки туристичних послуг та індустрія гостинності. Будівельний комплекс та регіональні ринки нерухомості. Проблеми та перспективи розвитку соціального комплексу. Транспортний комплекс України та ринок транспортних послуг в розрізі регіонів.

Тема 8

Міжнародні економічні зв'язки України

Поняття „геополітичний чинник”. Напрямки міжнародних економічних зв'язків України. Основні особливості видів структури господарства регіону. Соціально-економічна типологія країн. Економічна інтеграція. Економічні союзи. Форми зовнішньоекономічної діяльності. Зони спільного підприємництва. Зовнішньоекономічні зв'язки України.

Тема 9

Проблеми забезпечення сталого розвитку економіки регіонів

Проблеми глобальної зміни клімату. Визначення поняття “природокористування”. Класифікація основних видів природокористування за різними підходами. Визначення поняття „охорона природи”. Розвиток наукових засад охорони навколишнього середовища її раціонального використання його ресурсів на основі визначених принципів.

Тема 10

Економічний механізм природокористування та охорони довкілля в розрізі регіонів

Визначення поняття «економіка природокористування». Групи завдань, які стоять перед економікою природокористування. Групи проблем, з якими стикається економіка природокористування. Поняття “економічного механізму охорони навколишнього середовища”. Завдання економічного механізму охорони навколишнього середовища.

3.4. План лекційних занять з дисципліни «Регіональна економіка та регіональні ринки»

Тема 1

Сутність регіональної економіки, її структура та особливості формування

1. Регіональна економіка та її суть і просторова організація.
2. Загальні закономірності розміщення продуктивних сил.
3. Фактори розміщення продуктивних сил.
4. Завдання і методи дослідження регіональної економіки.

Тема 2

Економічне районування та територіальна організація господарства

1. Сутність економічного району та об’єктивний характер його формування.
2. Основні районоутворюючі фактори.
3. Принципи і критерії виділення великих економічних районів.
4. Мережа економічних районів України.

Тема 3

Природно-ресурсний потенціал України

1. Сутність природно-ресурсного потенціалу та його структура.
2. Кількісна і якісна оцінка природних ресурсів та природних умов.
3. Характеристика природно-ресурсного потенціалу України та її регіонів.
4. Ресурсозбереження – головний напрям використання природно-ресурсного потенціалу.

Тема 4

Демографічний потенціал України та регіональні ринки праці

1. Роль населення у розвитку продуктивних сил та територіальній організації господарства.
2. Динаміка чисельності та склад населення, особливості його розміщення.
3. Демографічна ситуація та її регіональні особливості.
4. Трудові ресурси та їх структура.

5. Ринок праці та забезпечення продуктивної зайнятості.

Тема 5

Господарський комплекс України, його структура і трансформація у ринкових умовах

1. Сутність та структура господарського комплексу України.
2. Промисловість України і форми її територіальної організації.
3. Основні проблеми розвитку та розміщення господарського комплексу України.

Тема 6

Організація регіональних ринків і регіональний продукт

1. Види регіональних ринків та їх організація.
2. Дослідження конкурентного середовища регіональних ринків.
3. Регіональний продукт та особливості його формування та просування
4. Державне регулювання галузевих ринків.
5. Іноземний досвід розвитку регіональних ринків.

Тема 7

Характеристика регіональних галузевих ринків України

1. Регіональні ринки сільськогосподарської продукції.
2. Ринок туристичних послуг та індустрія гостинності.
3. Будівельний комплекс та регіональні ринки нерухомості.
4. Проблеми та перспективи розвитку соціального комплексу.
5. Транспортний комплекс України та ринок транспортних послуг в розрізі регіонів.

Тема 8

Міжнародні економічні зв'язки України

1. Напрямки міжнародних економічних зв'язків України.
2. Економічна інтеграція та економічні союзи.
3. Форми зовнішньоекономічної діяльності.
4. Зовнішньоекономічні зв'язки регіонів України.

Тема 9

Проблеми забезпечення сталого розвитку економіки регіонів

1. Основні напрямки екологічних проблем в Україні.
2. Забруднення водних ресурсів України.

3. Умови і причини забруднення земельних угідь.
4. Забруднення атмосфери та його наслідки.

Тема 10

Економічний механізм природокористування та охорони довкілля в розрізі регіонів

1. Наукові основи раціонального природокористування.
2. Економіка природокористування: поняття та завдання.
3. Проблеми раціонального природокористування, ресурсозбереження та основні принципи їх вирішення.
4. Економічне стимулювання природоохоронної діяльності підприємств.

3.5. Тематика семінарських завдань (не передбачено)

3.6. Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1	<p>Практичне заняття 1. Сутність регіональної економіки, її структура та особливості формування</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Регіональна економіка та її суть і просторова організація. 2. Загальні закономірності розміщення продуктивних сил. 3. Фактори розміщення продуктивних сил. 4. Завдання і методи дослідження регіональної економіки. 	2
2	<p>Практичне заняття 2. Економічне районування та територіальна організація господарства</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність економічного району та об'єктивний характер його формування. 2. Основні районоутворюючі фактори. 3. Принципи і критерії виділення великих економічних районів. 4. Мережа економічних районів України. 	2
3	<p>Практичне заняття 3. Природно-ресурсний потенціал України</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність природно-ресурсного потенціалу та його 	4

	<p><i>структура.</i></p> <p><i>2. Кількісна і якісна оцінка природних ресурсів та природних умов.</i></p> <p><i>3. Характеристика природно-ресурсного потенціалу України та її регіонів.</i></p> <p><i>4. Ресурсозбереження – головний напрям використання природно-ресурсного потенціалу.</i></p>	
4	<p>Практичне заняття 4. Демографічний потенціал України та регіональні ринки праці</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p><i>1. Роль населення у розвитку продуктивних сил та територіальній організації господарства.</i></p> <p><i>2. Динаміка чисельності та склад населення, особливості його розміщення.</i></p> <p><i>3. Демографічна ситуація та її регіональні особливості.</i></p> <p><i>4. Трудові ресурси та їх структура.</i></p> <p><i>5. Ринок праці та забезпечення продуктивної зайнятості.</i></p>	2
5	<p>Практичне заняття 5. Господарський комплекс України, його структура і трансформація у ринкових умовах</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p><i>1. Сутність та структура господарського комплексу України.</i></p> <p><i>2. Промисловість України і форми її територіальної організації.</i></p> <p><i>3. Основні проблеми розвитку та розміщення господарського комплексу України.</i></p>	4
6	<p>Практичне заняття 6. Організація регіональних ринків і регіональний продукт</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p><i>1. Види регіональних ринків та їх організація.</i></p> <p><i>2. Дослідження конкурентного середовища регіональних ринків.</i></p> <p><i>3. Регіональний продукт та особливості його формування та просування</i></p> <p><i>4. Державне регулювання галузевих ринків.</i></p> <p><i>5. Іноземний досвід розвитку регіональних ринків.</i></p>	4
7	<p>Практичне заняття 7. Характеристика регіональних галузевих ринків України</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p><i>1. Регіональні ринки сільськогосподарської продукції.</i></p> <p><i>2. Ринок туристичних послуг та індустрія гостинності.</i></p>	2

	<p>3. Будівельний комплекс та регіональні ринки нерухомості.</p> <p>4. Проблеми та перспективи розвитку соціального комплексу.</p> <p>5. Транспортний комплекс України та ринок транспортних послуг в розрізі регіонів.</p>	
8	<p>Практичне заняття 8. Міжнародні економічні зв'язки України</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p>1. Напрямки міжнародних економічних зв'язків України.</p> <p>2. Економічна інтеграція та економічні союзи.</p> <p>3. Форми зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>4. Зовнішньоекономічні зв'язки регіонів України.</p>	2
9	<p>Практичне заняття 9. Проблеми забезпечення сталого розвитку економіки регіонів</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p>1. Основні напрямки екологічних проблем в Україні.</p> <p>2. Забруднення водних ресурсів України.</p> <p>3. Умови і причини забруднення земельних угідь.</p> <p>4. Забруднення атмосфери та його наслідки.</p>	4
10	<p>Практичне заняття 10. Економічний механізм природокористування та охорони довкілля в розрізі регіонів</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p>1. Наукові основи раціонального природокористування.</p> <p>2. Економіка природокористування: поняття та завдання.</p> <p>3. Проблеми раціонального природокористування, ресурсозбереження та основні принципи їх вирішення.</p> <p>4. Економічне стимулювання природоохоронної діяльності підприємств.</p>	2

3.7. Тематика лабораторних завдань (не передбачено)

3.8. Індивідуальні завдання, передбачені робочим навчальним планом (не передбачено)

3.9. Зміст завдань для самостійної роботи з курсу «Регіональна економіка та регіональні ринки»

Завдання	Годин
Тема 1. Сутність регіональної економіки, її структура та особливості формування	8
<i>Узагальніть економічні закони і закономірності в теорії розміщення продуктивних сил.</i>	
<i>Дослідіть генезис поняття «регіон»</i>	
Тема 2. Економічне районування та територіальна організація господарства	8
<i>Підготуйте презентацію на тему: «Сучасна мережа економічних районів України та її прикладне значення»</i>	
<i>Визначте роль та прикладне значення мережі економічних районів</i>	
Тема 3. Природно-ресурсний потенціал України	8
<i>Визначте структура природно-ресурсного потенціалу регіону (на вибір за погодженням з викладачем).</i>	
<i>Підготуйте есе на тему: «Спеціалізація і комплексний розвиток регіонів у ринкових умовах».</i>	
Тема 4. Демографічний потенціал України та регіональні ринки праці	8
<i>Розгляньте динаміку та особливості відтворення міського і сільського населення України.</i>	
<i>Підготуйте конспект на тему: «Сучасна демографічна ситуація в Україні»</i>	
Тема 5. Господарський комплекс України, його структура і трансформація у ринкових умовах	10
<i>Територіальна організація продуктивних сил і територіальна структура господарства.</i>	
<i>Визначте перспективи трансформації господарського комплексу України у післявоєнний період</i>	
Тема 6. Організація регіональних ринків і регіональний продукт	8
<i>Визначте спільні та відмінні характеристики регіональних ринків (за вказівкою викладача або на власний розсуд)</i>	
<i>Підготуйте презентацію на тему: «Регіональний продукт як складова іміджу регіону»</i>	
Тема 7. Характеристика регіональних галузевих ринків України	8
<i>Охарактеризуйте економічний потенціал України та її регіонів, його структуру.</i>	
<i>Підготуйте презентацію на тему: «Економіка _____ регіону»</i>	
Тема 8. Міжнародні економічні зв'язки України.	8
<i>Експортний потенціал України: значення і регіональні особливості</i>	

<i>структури.</i>	
<i>Економічні зв'язки рідного регіону з країнами світу</i>	
Тема 9. Проблеми забезпечення сталого розвитку економіки регіонів	8
<i>Підготуйте есе на тему: «В. І. Вернадський та його вчення про біосферу та ноосферу: основні положення».</i>	
<i>Запропонуйте стратегію раціонального природокористування для обраного регіону.</i>	
Тема 10. Економічний механізм природокористування та охорони довкілля в розрізі регіонів	8
<i>Розгляньте принцип відповідності антропогенного навантаження природно-ресурсному потенціалу.</i>	
<i>Підготуйте есе на тему: «Особливості середовища проживання у великих містах»</i>	
Усього годин	90

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

4.1. Методи навчання:

- МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).
- МН2 – бізнес-кейси (індивідуальні або командні) .
- МН3 – ділові гри;
- МН5 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо).
- МН6 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.
- МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням.
- МН9 – тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.
- МН10 – реферативні та пошукові дослідження.

4.2. Формами поточного контролю є:

- МО1 – презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями.
 - МО2 – захист бізнес-кейсів, результатів досліджень.
 - МО3 – аналітичні звіти, реферати.
 - МО4 – презентації результатів виконання завдань.
 - МО5 – презентація творчих завдань
 - МО6 – командні результати ділових ігор.
 - МО7 – командні результати проєктних завдань.
 - МО9 – підсумковий контроль – екзамен у тестовій формі.
- За семестр студент може отримати максимум 60 балів.*

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Регіональна економіка та регіональні ринки»

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, самостійної роботи та має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Підсумкова оцінка формується з балів, отриманих протягом семестру (максимальна кількість – 60), та балів, отриманих на підсумковому контролі – іспиті (максимальна кількість – 40).

Кількість балів за кожний навчальний елемент дисципліни виводиться з суми поточних видів контролю (за виступи та доповнення під час проведення практичних занять, розв'язок задача та ситуацій, тестові завдання, глосарій та ін.) з урахуванням обмеження по максимально можливій кількості балів. Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля та за модульну контрольну роботу. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів, за 2 модуль – 30 балів, за модуль-контроль – 40 балів.

Бали, які студент може набрати на екзамені (модуль-контроль), розподіляються наступним чином:

- По теоретичному питанню студент отримує від **1 до 10 балів**: 8-10 балів ставиться у випадку, якщо студент безпомилково викладає навчальний матеріал, показує розуміння суті поставленого питання, робить власні висновки, пропозиції, використовує матеріали преси, додаткової літератури, законодавчі матеріали; 6-7 балів, якщо він грамотно розкриває суть поставлених питань, володіє термінами дисципліни, робить спроби аналізу, використовує матеріали преси, додаткової літератури, але допускає несуттєві помилки; 4-5 бали ставиться студенту, який поверхнево викладає суть навчального матеріалу, не використовує додаткові джерела інформації, допускає помилки у відповідях на поставлені питання; 0-3 бал - якщо не знає суті поставлених питань, при викладенні навчального матеріалу допускає грубі помилки.
- За кожний вірне визначення (всього – 5 термінів) категорії студент отримує **2 бали**, за частково вірне визначення (не наведено всі аспекти явища, не до кінця розкрита економічна суть) студент отримує **1 бал**.
- За кожен вірну відповідь на тест (всього – 5 тестових завдань) студент отримує **1 бал**.
- За вірну вирішену ситуацію студент отримує **від 1 до 5 балів**: 6 балів ставиться, якщо студент продемонстрував вірний хід вирішення поставлених питань, дійшов вірного висновку та дав власні рекомендації щодо даної комерційної ситуації; 4-5 балів ставиться студенту, якщо він продемонстрував вірний хід вирішення поставлених питань, дійшов вірного висновку, проте не дав / дав помилкові власні рекомендації; 1-3 бали ставиться студенту, якщо він демонстрував вірний хід вирішення ситуації, проте дав невірну відповідь.

Набрана сума балів дозволяє отримати таку оцінку за шкалою оцінювання КМСОНП:

5.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За національною шкалою	Рейтингова оцінка з дисципліни
A	5 / відмінно	90-100
B	4 / добре	80-89
C	4 / добре	70-79
D	3 / задовільно	60-69
E	3 / задовільно	50-59
FX	2 / незадовільно	35-49
F	2 / незадовільно з обов'язковим повторним курсом	0-34

Студент, який не отримав позитивні оцінки за підсумками роботи над кожним модулем та набрав менше 35 балів, вважається неатестованим та не допускається до складання іспиту. Допущеним до складання іспиту студент може бути лише в разі відпрацювання всього матеріалу, передбаченого навчальним планом у повному обсязі або тієї частини навчального матеріалу, за яким він був не атестований.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	5	6	7	6	5	6	7	6	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

5.3. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи; стандартизовані тести; проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); аналітичні звіти; реферати; есе; розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; контрольні роботи; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

7. Рекомендована література

7.1. Фахова (основна)

1. Богославська А. В., Кваша О. С. Регіональна економіка: Навчальний посібник. Миколаїв, 2017. 300 с.
2. Буднікевич І.М., Вардеванян В.А. та ін. Маркетинг для бакалаврів : робочий зошит / Уклад. : І. Буднікевич, В. Вардеванян, О. Кифяк, та ін.; за ред. Буднікевич І.М. Чернівці: Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 208 с.
3. Давимука С. А., Куйбіда В. С., Федулова Л. І. Тенденції розвитку нової регіональної політики ЄС. Регіональна економіка. 2019. №. 1. С. 76–87.
4. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11>.
5. Дудкіна О.П. Регіональне управління : навч. посібник. Тернопіль: Вид-во «Астон», 2013. 206 с.
6. Мельник А.Ф., Васіна А.Ю., Дудкіна О.П. Державне і регіональне управління: навч. метод. комплекс. Тернопіль: ТНЕУ. 2020. 286 с.
7. Регіональна економіка: Підручник. За ред. Є. П. Качана. Київ: Знання, 2011. 670 с.
8. Дмитрієв І.А. Регіональна економіка: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів закладів вищої освіти / І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. 284 с.
9. Журавель В. В. Регіональна економіка: Підручник [В. В. Журавель, О. В. Поспелов, Г. П. Реун, В. Б. Родченко]; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2011. – 271 с. 3. Димченко О.В. Регіональна економіка: навч. посібник / О.В. Димченко, Н.М. Матвеева, С.М. Гайденко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2010. 221 с.
10. Данилишин Б.М., Клиновий Д.В., Пепа Т.В. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка: Навчальний посібник / За наук. ред. Б.М. Данилишина. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. 688 с.
11. Тодосійчук В.Л. Регіональна економіка: Підручник. Вінниця, ВДАУ, 2008. 434 с.
12. Лишиленко В. І. Регіональна економіка. Підручник для студ. вищ.навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2009. 384 с.

7.2. Додаткова література

1. Голян В.А. Механізми господарського освоєння водноресурсного потенціалу України в умовах глобалізації // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Збірник наукових праць. Вип. 4 (40). Економіка. Ч.2. Рівне, 2007. С. 57-65.
2. Кифяк О.В. Вплив креативної економіки на функціонування регіональних ринків. *Потенціал сталого розвитку в умовах регіональних та глобальних викликів / Potential for sustainable development in the context of regional and global challenges*: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 29-31 травня 2024 року, Чернівці (Україна) – Сучава

- (Румунія). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2024. 132 с. С. 79-81. URL: http://mmix.cv.ua/wp-content/uploads/ZbirnykTez_24.pdf .
3. Кифяк, О., & Кифяк, В. Формування регіональної системи управління підприємствами сфери гостинності. *Development Service Industry Management*, №1, 2024. С. 140–147. URL: <https://dsim.khmn.edu.ua/index.php/dsim/article/view/50> .
 4. Голюков А. П., Дейнека О. Г, Позднякова Л. О., Черномаз П. О. Регіональна економіка та природокористування. За ред. Голюкова А. П.: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 352 с.
 5. Іщук С.І. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика: підручник / С.І. Іщук, О.В. Гладкий; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Знання, 2013. 447 с.
 6. Регіональна економіка: тексти лекцій. За заг. ред. М.І. Фащевського, О.В. Ольшанської. К.: КНЕУ, 2009. 328 с.
 7. Розміщення продуктивних сил України: Підруч. / За ред. Є.П. Качана. К.: Видав. дім "Юридична книга", 2001.
 8. Шахраюк-Онофрей С.І., Круць А.В. Регіональна економіка. Навчальний посібник., Чернівці; 2008 р. 140 с.

7.3. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада – www.rada.gov.ua
2. www.president.gov.ua – офіційний сайт Президента України
3. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
4. Міністерство економіки – www.me.gov.ua
5. Міністерство праці та соціальної політики – www.mlsp.kiev.ua
6. Міністерство фінансів – www.minfin.gov.ua
7. Міністерство промислової політики – www.industry.gov.ua
8. Державний комітет статистики – www.ukrstat.gov.ua
9. Фонд державного майна – www.spfu.gov.ua
10. Державна податкова адміністрація – www.sta.gov.ua
11. Агентство гуманітарних технологій – <http://www.aht.org>.
12. Міжнародний інститут бізнесу – <http://www.iib.com.ua>
13. Міжнародний інститут порівняльного аналізу – <http://www.icaei.org.ua>
14. Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua
15. Національна Академія наук України – <http://www.nas.gov.ua>
16. Торгово-промислова палата України – <http://www.ucci.org.ua>
17. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова – <http://www.uceps.com.ua>
18. Центр інновацій та розвитку – <http://www.ngoukraine.kiev.ua/ids/>
19. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbvu.gov.ua
20. Державна науково-технічна бібліотека України – www.gntb.n-t.org/